

STOA

Een reeks van 10 tapijten, conceptueel als één geheel, met de schriftuur van een perceptievlak waarvan oogpunt en horizon bepaald zijn in de uiterste delen en waarvan de 8 tussenliggende stukken weggesneden worden. Tegenover de konstanten van begin en einde vormen de middelste acht delen het efemere: in zijn totaliteit bestaat het tapijt maar heel tijdelijk, al vlug gaat ieder fragment een eigen verhaal leiden. Zoals in het uitzicht vanop de Piazzetta di San Marco over het Bacino naar het Isola die San Giorgio Maggiore te Venezia. Herinnering en proportie bepalen het statische van het perspectief, de tijdelijke passages doorbreken het op dynamische wijze. En toch blijft elk deeltapijt doorheen de tekening – perceptie – een binding met het ernaast liggende bewaren. In afwezigheid blijven ze aanwezig tegenover elkaar.

In de jaren '80 heeft de invloedssfeer van architectuur enorme wijzigingen ondergaan. Architectuur is – los van de eigen thema's – zelf als thema geworden in andere kultuuruitingen. Het onderzoek naar de konstante waarden zoals structuur, licht en proportie (zoals dit voornamelijk waarneembaar is in kunsthistorische bouwwerken uit de barokperiode omdat ze een duidelijke synthese inhouden) is in dit decennium verrijkt met tijdelijke beelden die de nodige vernieuwing gaven. Literatuur, fotografie en film, muziek en beeldende kunsten bepalen een supplementaire invalshoek. Merkwaardig staan deze begrippen in hun directheid van expressie diametraal tegenover architectuur: waar deze traagheid impliceert zijn ze echter van een veel direktere aard. nergens is de afstand tussen het denken en het doen zo ver van elkaar verwijderd in tijd dan bij architectuur. Het element "tijd" (snelheid), op dit ogenblik het sterkst aanwezig in de informatika, videoclips, industrie, autowegen en ruimtevaart, behoort tot de belangrijkste eigenheden van het einde van dit millennium.

Impulzen vanuit de vermelde cultuurdisciplines geven nieuwe doorbrekingen in architectuur. En wanneer "tijd", dat inherent is aan elk ontwerpproces, gekonfronteerd wordt met het langdurige proces van de eigen geschiedenis van architectuur, met de traagheid in evolutie – we wonen reeds duizenden jaren in eenzelfde type gebouw – dan vervalt het onmiddellijk tot fragment van zichzelf.

Een term die zowel in de filmwereld als in de literatuur, in muziek en ook in architectuur gebruikt wordt om deze kortstondigheid aan te duiden is "passage". Een fragment is statisch, een passage houdt dynamiek in omdat het een notie van de tijd in zich heeft: doortocht, doorgang, passus, tijdelijkheid; een tijd-ruimte concept dat gevat zit tussen 2 dicht bij elkaar gelegen momenten. In die zin bezit het begrip een geïncorporeerde aktualiteit: daar waar zich de ervaring voordoet als "nu". Eenmaal de passage voorbij is ze al "herinnering".

Het begrip "perspectief" is hieraan tegenovergesteld: het is nooit fragmentarisch maar steeds een geheel, nooit een verleden maar steeds toekomstgericht. Het zit eveneens vevat tussen twee momenten: onszelf – nu en oneindigheid. Zo bezit het de notie van perceptie naar de toekomst toe. In die zin is perspectief een "verlangen".

De passages die in dit artikel worden verwoord en verbeeld dienen te worden gelezen doorheen een reeks van zeer verscheiden subjektieve affiniteiten en tussenruimten ("lezen" is in de eerste plaats: het waarnemen met het lichaam en het geheugen, met het geheugen van het lichaam, zoals Roland Barthes schrijft in 1977. Om die reden kan architectuur gelezen worden.): de ensceneringen van Karl-Ernst Hermann, het thema van de traagheid in het werk van Jan Fabre, de ruimtelijke werking in de architectuur Francesco Borromini, de polyfonische muziek van Perotin, het mytische in de komposities van Arvo Pärt, het mathematische in het huis

Stoneborough-Wittgenstein, “les larmes d’acier” van Marie-Jo Lafontaine, de weemoed in Venezia, de thematiek in het werk van Pieter De Bruyne, de snelheid van Milaan, het aktuele in de grafische vormgeving van Neville Brody, het klassieke van Roma, de nachtfotografie van Manel Esclusa, de structuren in de films van Peter Greenaway, de tussenruimtes in de Japanse zen-tuinen, de schoonheid van Praha, de videoclipps van Jean-Baptiste Mondino, de eeuwige afwezigheid, de illusie van de barok, het konservatieve in de architectuur van Adolf Loos, de rijkdom van natuursteen, het levendige van Barcelona, het statische van de koffie-kultuur in Wenen, de opbouw van de balletten van William Forsythe, de metamorfose bij Peter Eisenman en Hiromi Fujii, de proporties in het werk van Giuseppe Terragni, de drukte in New York, de wereld van de monochromie, de stilte van het voorbije. Samen met het voorgestelde werk – fotografie, grafische vormgeving, meubilair, interieur, architectuur, stedenbouw en landschap – vormen ze een **STOA** waarin we, met de nodige intervallen, een eigen beeld proberen vast te leggen.

L’Autre est ce qui me permet de ne pas me répéter à l’infini. (Jean Baudrillard, 1990)